

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเจริญเติบโตและพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กอายุ 3-5 ปี มีความสำคัญในการสร้างพื้นฐานสำหรับพัฒนาการขั้นต่อ ๆ ไปของเยาวชนในทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กชั้นอนุบาลเป็นเด็กที่เรียนรู้ และจดจำสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติที่มีอยู่ใกล้ตัวได้รวดเร็ว จึงจำเป็นที่ทุกคนและทุกฝ่ายจะต้องร่วมกันวางรากฐานการพัฒนาเด็กในวัยนี้ให้มีคุณภาพทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม เพื่อให้เด็กเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในวันข้างหน้า (กระทรวงศึกษาธิการ 2530: 1) รัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญในการที่จะส่งเสริมและพัฒนาเด็กปฐมวัย ดังจะเห็นได้จากแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2525-2529) ที่ได้กำหนดแนวนโยบายเพื่อเร่งรัดและให้การสนับสนุนในการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนให้มีความพร้อมทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เพื่อประเทศชาติจะได้ทรัพยากรที่มีคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2526:19)

เพื่อเป็นการสนองนโยบายดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้ดำเนินการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาหลายโครงการ เป็นต้นว่า โครงการเปิดขยายชั้นเด็กเล็กในพื้นที่ที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจ โครงการจัดชั้นเด็กเล็กในโรงเรียนประถมศึกษา โครงการอนุบาลชนบท (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2529:1) และเพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับประถมศึกษา โดยเฉพาะการเรียนการสอนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งปรากฏว่า เด็กในชนบทไม่สามารถเรียนทันตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เนื่องจากเด็กเหล่านี้ส่วนใหญ่ขาดความพร้อมในการเรียน จึงเป็นปัญหาทางด้านการเรียนการสอน ทำให้มีการตกชั้นในอัตราที่ค่อนข้างสูง จากการศึกษาข้อมูลพบว่า เด็กนักเรียนที่เข้าชั้นส่วนใหญ่จะเป็นเด็กที่ไม่ได้รับการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียนแทบทั้งสิ้น (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2529:5) ดังนั้นในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2530-2534) รัฐจึงได้ตั้งเป้าหมายให้จัดการศึกษาให้ได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 30 ของประชากรกลุ่มอายุ 3-5 ปี (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2529:9) ทั้งนี้โดยมุ่งขยายการศึกษาระดับอนุบาล

ในชนบทให้กว้างขวางยิ่งขึ้นโดยใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างรัฐกับชุมชน อันเป็นการส่งเสริมความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา ทั้งในเมืองและชนบท (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2529:183)

จุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา นั้น เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ จิตใจ และสังคม โดยการจัดในรูปแบบของประสบการณ์ที่เป็นไปตามลำดับขั้น สอดคล้องกับวุฒิภาวะและระดับความสามารถอันจะก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียน ซึ่งราศี ทองสวัสดิ์ (2523:31) กล่าวว่า เด็กที่ผ่านการเตรียมความพร้อมมาแล้วนั้น นอกจากจะไม่ทำให้เด็กเรียนหนังสือได้ช้าแล้ว ยังช่วยให้เด็กมีสุขภาพจิตดี สามารถเข้ากับบุคคลอื่นได้ และเรียนหนังสือได้อย่างเป็นสุข นอกจากนี้จากการศึกษาของ กิตติยวดี บุญชื้อ และคณะ (2523:39) ยังพบว่า เด็กที่ผ่านโครงการทดลองสอนชั้นอนุบาลของภาควิชาประถมศึกษา ซึ่งไม่เน้นการสอนหนังสือเมื่อเรียนอยู่ในระดับประถมศึกษาปีที่ 2 และ 4 จะมีความรู้ความสามารถทางวิชาการเท่าเทียมกับเด็กที่จบจากโรงเรียนอนุบาลอื่น ๆ ซึ่งจัดการสอนเน้นเป็นรายวิชา

สำหรับโครงการอนุบาลชนบทได้เปิดดำเนินการเฉพาะในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติที่อยู่ในเขตชนบท และใช้ครูประถมศึกษาทำการสอนโดยใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา และแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาเป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์ เพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดในเขตการศึกษา 5 ซึ่งได้ดำเนินโครงการอนุบาลชนบทตั้งแต่ปีการศึกษา 2529 โดยดำเนินการดังนี้

1. จัดตั้งศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา เพื่อเป็นศูนย์ค้นคว้าทางวิชาการและอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา โดยใช้โรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด
2. อบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ซึ่งได้แก่ครูผู้สอนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ของโรงเรียนในโครงการอนุบาลชนบท และศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา
3. การจัดหาสื่อสำหรับการจัดประสบการณ์ระดับก่อนประถมศึกษาส่วนใหญ่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเป็นผู้ดำเนินการจัดซื้อให้ โดยใช้เงินงบประมาณในแผนการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา
4. การนิเทศติดตามผลและเยี่ยมห้องเรียนชั้นอนุบาลของโรงเรียนในโครงการอนุบาลชนบท โดยเฉลี่ยเดือนละ 1-2 ครั้ง

แต่อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จะได้กำหนดแนวทางการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา และแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา เพื่อเป็นคู่มือของครูผู้สอนแล้วก็ตาม ก็ยังไม่สามารถทราบได้ว่าการจัดการศึกษาชั้นอนุบาลศึกษาและบรรลุปเป้าหมายที่ตั้งไว้มากนักน้อยเพียงใด ทั้งนี้ก็ต้องดูที่ผลผลิตของการจัดการศึกษาในชั้นอนุบาลศึกษานั้นคือตัวผู้เรียนว่ามีผลสัมฤทธิ์หรือการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ตามที่จุดประสงค์วางไว้หรือไม่ ขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับผลผลิตของการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษามากที่สุดก็คือ การใช้แนวทางการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาไปสู่การปฏิบัติ พฤติกรรมของผู้เกี่ยวข้องกับการใช้แนวทางการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาจะมีส่วนสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ดังนั้นขั้นตอนการปฏิบัติและสภาพอันเกิดจากการใช้แนวทางการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาของบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยตรง อันได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษา จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ควรจะศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลเบื้องต้นที่จะเป็นประโยชน์ในการจัดการศึกษาชั้นอนุบาลศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากที่สุดต่อไป

สภาพการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาของเขตการศึกษา 5 ในด้านคุณภาพของการศึกษา จะเห็นได้จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดทุกจังหวัดและระดับความก้าวหน้าของกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ซึ่งผลจากการประเมินคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับประเทศ ปีการศึกษา 2530 ปรากฏผลดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ม.ป.ป.:32-46, 93-94)

จังหวัด	ภาษาไทย		คณิตศาสตร์		สพช.		กพอ.	
	ร้อยละ	ความก้าวหน้า	ร้อยละ	ความก้าวหน้า	ร้อยละ	ความก้าวหน้า	ร้อยละ	ความก้าวหน้า
ราชบุรี	60.29	4	49.58	2	54.59	7	63.33	6
เพชรบุรี	58.45	4	49.27	2	52.53	7	62.10	7
ประจวบคีรีขันธ์	57.68	2	44.51	2	51.58	6	57.24	7
สุพรรณบุรี	59.42	7	50.59	3	55.23	6	65.49	7
กาญจนบุรี	62.51	6	55.57	2	56.71	6	66.50	6
สมุทรสงคราม	63.16	2	51.93	2	55.18	7	66.14	6

หมายเหตุ ระดับพัฒนาการมีความหมายดังนี้

- ระดับ 1 - พัฒนาการดีเยี่ยม
- ระดับ 2 - พัฒนาการดี
- ระดับ 3 - แนวโน้มเพิ่มขึ้น
- ระดับ 4 - พัฒนาการคงที่
- ระดับ 5 - พัฒนาการแปรปรวน
- ระดับ 6 - แนวโน้มลดลง
- ระดับ 7 - พัฒนาการลดลง

จากตารางจะเห็นว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในจังหวัดในเขตการศึกษา 5 โดยส่วนรวมจะมีผลสัมฤทธิ์ต่ำและแนวโน้มของพัฒนาการลดลง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการจัดการศึกษาทั้งในระดับประถมศึกษาและระดับก่อนประถมศึกษา ควรได้รับการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นทั้งสองระดับควบคู่กันไป โดยเฉพาะในระดับที่เป็นพื้นฐานคือ ระดับก่อนประถมศึกษา

จากเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการใช้แนวการจัดการประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาในโรงเรียนโครงการอนุบาลชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 5 เพื่อประโยชน์ในการนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการจัดการประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาในโรงเรียนโครงการอนุบาลชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 5 ให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้แนวการจัดการประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาในโรงเรียนโครงการอนุบาลชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 5
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้แนวการจัดการประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาในโรงเรียนโครงการอนุบาลชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 5

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งที่จะศึกษาในขอบเขตต่อไปนี้คือ

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ โรงเรียนประถมศึกษาในโครงการอนุบาลชนบท ในปีการศึกษา 2531 ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 5

2. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ในด้านต่าง ๆ ดังนี้คือ

2.1 การแปลงแนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาไปสู่การจัดประสบการณ์และกิจกรรม

- การวางแผนการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ของโรงเรียน
- การจัดทำและการใช้เอกสารและคู่มือประกอบการใช้แนวการจัดประสบการณ์

ชั้นอนุบาลศึกษา

2.2 การจัดปัจจัยที่เอื้อต่อการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา

- การเตรียมบุคลากร
- งบประมาณ อาคารสถานที่
- สื่อการเรียนการสอน วัสดุและอุปกรณ์

2.3 การจัดประสบการณ์และกิจกรรม

- กิจกรรมการจัดประสบการณ์
- กิจกรรมเสริมการจัดประสบการณ์
- การวัดและประเมินผล

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา หมายถึง แนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นอนุบาลศึกษา ตามรูปแบบของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งหากจะเปรียบเทียบกับระดับประถมศึกษาก็ได้แก่ หลักสูตรนั่นเอง

แผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา หมายถึง แผนการสอนชั้นอนุบาลศึกษา

กำหนดการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา หมายถึง กำหนดการสอนชั้นอนุบาลศึกษา

การจัดประสบการณ์และกิจกรรม หมายถึง การจัดการเรียนการสอนชั้นอนุบาลศึกษา

กิจกรรมเสริมการจัดประสบการณ์ หมายถึง กิจกรรมที่ไม่ได้กำหนดไว้ในตารางกิจกรรมประจำวัน แต่มุ่งส่งเสริมให้นักเรียนมีประสบการณ์ ตามที่กำหนดในแนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ให้มากยิ่งขึ้น

สภาพการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา หมายถึง ลักษณะการปฏิบัติจริง ในการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ในโรงเรียนโครงการอนุบาลชนบท สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 5 ในด้านต่าง ๆ คือ การแปลงแนวการจัดประสบการณ์ ชั้นอนุบาลศึกษาไปสู่การจัดประสบการณ์และกิจกรรม การจัดปัจจัยที่เอื้อต่อการใช้แนวการจัด ประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา และการจัดประสบการณ์และกิจกรรม

สภาพปัญหาที่เกิดจากการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา หมายถึง สภาพ- การณ์ที่เกิดขึ้นแล้วเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้น อนุบาลศึกษา

ชั้นอนุบาลศึกษา หมายถึง ชั้นเรียนที่เปิดสอนก่อนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สำหรับนักเรียน ที่มีอายุระหว่าง 4-5 ปี โดยใช้ระยะเวลาในการศึกษา 2 ปี คือ อนุบาลปีที่ 1 และอนุบาลปีที่ 2

โครงการอนุบาลชนบท หมายถึง โครงการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2529

ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ หรือผู้รักษาการใน ตำแหน่งดังกล่าว ของโรงเรียนประถมศึกษาที่จัดการศึกษาชั้นอนุบาลศึกษา ตามโครงการอนุบาล ชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 5

ครูผู้สอนชั้นอนุบาล หมายถึง ครูที่ปฏิบัติการสอนในชั้นอนุบาลศึกษาในโครงการอนุบาล ชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 5

บุคลากรประจำศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาประจำจังหวัด หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดในเขตการศึกษา 5

เขตการศึกษา 5 หมายถึง พื้นที่การแบ่งเขตการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่ง ประกอบด้วยจังหวัดราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สุพรรณบุรี กาญจนบุรี และสมุทรสงคราม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้คาดว่าจะประโยชน์ดังนี้คือ

1. เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาการปฏิบัติงานการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้น อนุบาลศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน

2. เป็นข้อมูลพื้นฐานให้หน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาตามโครงการอนุบาลชนบท อันได้แก่ ศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ปรับปรุงการดำเนินงานในส่วนที่รับผิดชอบให้มีประสิทธิภาพ
3. เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาแนวทางการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร โดยใช้เครื่องมือ 2 ชนิดคือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากรผู้ให้ข้อมูลตอบแบบสอบถาม

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ โรงเรียนประถมศึกษาในโครงการอนุบาลชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 5 ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 267 คน ครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษา จำนวน 457 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างประชากร คำนวณหาโดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน (Yamane 1973:725) คือ

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = กลุ่มตัวอย่างที่พอดี

N = ประชากร

e = ความคลาดเคลื่อน = .05

ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากร ที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 160 คน ครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษา จำนวน 213 คน

1.3 กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ได้จากสูตร จะเทียบสัดส่วนไปยังประชากรในแต่ละจังหวัด ก็จะได้กลุ่มตัวอย่างในแต่ละจังหวัด

1.4 กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษาที่ได้ในแต่ละจังหวัด จะเทียบสัดส่วนไปตามขนาดของอำเภอ

1.5 กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษาแต่ละอำเภอ จะสุ่มตัวอย่าง โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างตามตารางดังนี้

จังหวัด	ผู้บริหารโรงเรียน		ครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษา	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. ราชบุรี	71	43	107	50
2. สุพรรณบุรี	57	34	90	42
3. กาญจนบุรี	10	6	22	10
4. สมุทรสงคราม	29	17	52	24
5. เพชรบุรี	59	35	103	48
6. ประจวบคีรีขันธ์	41	25	83	39
รวม	267	160	457	213

รวมกลุ่มตัวอย่างประชากรผู้ให้ข้อมูลตอบแบบสอบถามทั้งหมด 373 คน

2. ประชากรผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาประจำจังหวัดทุกจังหวัด ในเขตการศึกษา 5 ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดทุกจังหวัด ในเขตการศึกษา 5 จำนวน 6 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือ 2 ชนิดคือ

3.1.1 แบบสอบถาม

3.1.2 แบบสัมภาษณ์

3.1.1 แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มีจำนวน 2 ฉบับคือ

ฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียน

ฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบถามสำหรับครูผู้สอน

แบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับ แต่ละฉบับจะแบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่มีคำถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของ

ผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบ (Check list) แบบปลายเปิด

(open-ended) และแบบเติมคำ (fill in the blank)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่มีคำถามเกี่ยวกับสภาพการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ในโรงเรียนโครงการอนุบาลชนบท ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบ (check list) แบบปลายเปิด (open-ended) โดยจำแนกรายละเอียดของขอบเขตการสร้างคำถามดังนี้คือ

ฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่มีคำถามเกี่ยวกับการบริหาร ในด้านการแปลงแนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาไปสู่การสอน การจัดปัจจัยที่เอื้อต่อการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา และการจัดประสบการณ์และกิจกรรม

ฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่มีคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติ ในด้านการแปลงแนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาไปสู่การสอน การจัดปัจจัยที่เอื้อต่อการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา และการจัดประสบการณ์และกิจกรรม

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามที่มีคำถามเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ในโรงเรียนโครงการอนุบาลชนบท ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบ (check list) แบบปลายเปิด (open-ended)

3.1.2 แบบสัมภาษณ์ ข้อมูลศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา โดยสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดทุกจังหวัดในเขตการศึกษา 5 ลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง (Structured interviews) ที่มีคำถามเกี่ยวกับเอกสารและคู่มือการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาและสื่อการเรียนการสอนที่ศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาจัดบริการให้โรงเรียน การพัฒนาครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษา การนิเทศและติดตามผลโรงเรียนในโครงการอนุบาลชนบท และการช่วยเหลือครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษาในด้านการวัดและประเมินผล ซึ่งมีลักษณะของแบบสัมภาษณ์เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และแบบคำถามปลายเปิด (Open-ended)

3.2 ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทั้งที่เป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมีลำดับขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1) ศึกษาแนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ที่ใช้ในโครงการอนุบาลชนบท รวมทั้งตำรา เอกสาร บทความที่เกี่ยวกับแนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา หลักสูตร และการใช้หลักสูตร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2) สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการจัดทำแนวการใช้ประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

- 3) สร้างแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ฉบับร่าง โดยปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา
- 4) นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาแก้ไข
- 5) นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

ร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา

- 6) นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาและแก้ไขแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามใช้วิธีการดังต่อไปนี้

1.1 ทำหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย ไปยังสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

1.2 ขอหนังสืออนุญาตให้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในโรงเรียนจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ไปยังสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดทุกจังหวัดในเขตการศึกษา 5 และขอความร่วมมือจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดของแต่ละจังหวัด ช่วยส่งแบบสอบถามไปยังสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอที่อยู่ในข่ายการวิจัย

1.3 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดของทุกจังหวัด มีหนังสือนำส่งพร้อมแบบสอบถามถึงสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ให้จัดส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษาที่อยู่ในข่ายการวิจัย พร้อมกับเก็บรวบรวมส่งคืนกลับสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ภายในเวลาที่กำหนด

1.4 ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ณ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดทุกจังหวัด

2. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยออกไปสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดด้วยตนเอง ที่ศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาทุกจังหวัด ในเขตการศึกษา 5

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โครงการแจกแจงความถี่ แล้วหาค่าร้อยละ และเสนอเป็นตาราง พร้อมทั้งบรรยายประกอบตาราง
2. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่เป็นรายข้อ แล้วหาค่าร้อยละ และเสนอเป็นตาราง พร้อมทั้งบรรยายประกอบตาราง
3. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่เป็นรายข้อ แล้วหาค่าร้อยละและเสนอเป็นตาราง พร้อมทั้งบรรยายประกอบตาราง
4. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่ และนำเสนอเป็นคำบรรยาย

ลำดับขั้นในการนำเสนอผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิจัย คำเนิการเสนอตามลำดับขั้นการเสนอดังนี้คือ

บทที่ 1 กล่าวถึงความจำเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย นิยามคำศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ วิธีดำเนินการวิจัย และลำดับขั้นในการนำเสนอผลการวิจัย

บทที่ 2 กล่าวถึงเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 กล่าวถึงวิธีการดำเนินการวิจัยโดยละเอียด ซึ่งประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 กล่าวถึงผลการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วยผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ โดยเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยาย

บทที่ 5 กล่าวถึงสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

ประวัติผู้เขียน